

Acta Academiae Beregsasiensis

2012/2

Acta Academiae Beregsasiensis

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

A Scholarly Annual
of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

2012
XI. évfolyam, 2. kötet
Том XI, № 2
Volume XI, № 2

PoliPrint
2012

УДК 001.2

ББК 72

A-19

Az *Acta Academiae Beregsasiensis* a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tudományos kiadványa. Jelen kötet a 2012-es év második felének magyar, orosz és angol nyelvű tanulmányait foglalja magába. Az intézmény tanárainak, hallgatóinak, valamint külföldi tudósok munkáit publikáló kötet a nyelvészet, irodalom, biológia, történelem, turizmus és informatika tudományágainak különböző területeit öleli fel.

www.kmf.uz.ua/hun114/index.php/kiadvanyaink/110-a-ii-rakoczi-ferenc-karpataljai-magyar-fiskola-tudomanyos-evkoenyve

SZERKESZTÉS: *Kohut Attila, Penckófer János*

KORREKTÚRA: *G. Varcaba Ildikó*

TÖRDELÉS: *Kohut Attila*

BORÍTÓ: *K&P*

A KIADÁSÉRT FELEL: *dr. Orosz Ildikó, dr. Szikura József*

A KÖTET TANULMÁNYAIBAN ELŐFORDULÓ ÁLLÍTÁSOKÉRT MINDEN ESETBEN A SZERZŐ FELEL.

A kiadvány megjelenését a

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

támogatta

Készült: PoliPrint Kft., Ungvár, Turgenyev u. 2. Felelős vezető: Kovács Dezső

ISBN: 978-966-2595-29-1

© A szerzők, 2012

Tartalom

*

PÉCSI ANDREA: A II.RFKMF hallgatóinak nyelvhasználata kérdőíves felmérés alapján.....	7
ILONA HUSZTI – ERZSÉBET BÁRÁNY – MÁRTA FÁBIÁN – ILONA LECHNER: Teaching and learning a second language and a foreign language	19
MÁRKU ANITA: Szlovákiai magyar szakos egyetemisták nyelvválasztása, kommunikációs stratégiái, nyelvekhez és kontaktusjelenségekhez való viszonya	43
NAGYNÉ PAKSI MARGIT: Humoros effektusok, kép és szöveg szinergikus kölcsönhatása a reklámban	61
BRENZOVICS MARIANNA: <i>Boldog, ki látta e világot végzetes perceiben.</i> Varlam Salamov – a huszadik századi próza nagyja	79
KÁPOSZTAY JÁNOS: Egyetemesség és regionalitás. Kárpátaljai kötődésű szerzők a Nyugat folyóiratban	89

**

GERENCSÉR TIBOR: Lengyel menekültek Kárpátalján 1939-ben	107
PALLAGI LÁSZLÓ: A Somi Református Egyház anyagi helyzete a XX. század első felében a presbiteri jegyzőkönyvek alapján	125
SZÉKELY GUSZTÁV: Fejezetek a Nagy Idai család múltjából	133
VERES SZABOLCS: Magyar érdekképviselet Kárpátalján (1919–1939).....	141

JEVCSÁK MELINDA – KOHUT ERZSÉBET – ÖRDÖGH MÁTÉ – JÁMBORNÉ BENCZÚR ERZSÉBET: Paclobutrazol hatásának vizsgálata a <i>Leucojum aestivum L.</i> <i>in vitro</i> szaporítása során	151
SZANYI SZABOLCS: A Pannon biogeográfiai régió életföldrajzi sajátosságai.....	161
IZSÁK TIBOR: The Change of the Average Monthly Precipitation Rates in Beregszász Between 1947 and 2009	167

ДНІСТРЯНСЬКИЙ М.С. – ЖУЛКАНИЧ Б.М.: Демографічний потенціал та перспективи розвитку дуже малих міст Львівської області..... 171

MATESZ KRISZTINA: Tourism into the world of fiction 177

KOMONYI ÉVA–LÉTAI BÉLA: A magyar nyelvű kémiatankönyvek használhatósága Kárpátalján négy esettanulmány tükrében..... 185

JACENTA KRISZTINA: The effectiveness of studying collocations by the Form 5 and 6 learners in Transcarpathian Hungarian schools in the English Lessons 193

SZAKÁL MÁRTON – PERE TUMBAS – PREDRAG MATKOVIĆ – LAZAR RAKOVIĆ: Web 2.0 alapú online könyvek 205

ЧОТАРИ А. Ю.: Управління базами даних за допомогою програми Delphi 10 215

BOROS LÁSZLÓ – JANČÁR MÓNKA: Dr. Berényi András: *Kárpátalja magyarsága. Társadalmi-politikai és kulturális fejlődés (1991–2004)* című tanulmányáról 227

DOBOS SÁNDOR: *Tisza István és emlékezete. Tanulmányok Tisza István születésének 150. évfordulójára* (Szerkesztette: Maruzsa Zoltán és Pallai László, Debrecen, 2011. 476 oldal)..... 231

SZABÓ GÉZA: A koronavárosok hat évszázada (Csatáry György: *A máramarosi öt koronaváros levéltára 1326–1910 c. könyvéről*) 235

KARMACSI ZOLTÁN: Módszertani útmutató az anyanyelv oktatásához. „*A lehetetlent lehetni*” 239

JACENTA KRISZTINA: Book review: The use of learner reading aloud in the English lesson: a look at the micro and macro levels of oral reading..... 241

ESEMÉNYNAPTÁR 244

SZAKÁL MÁRTON*–PERE TUMBAS**–PREDRAG MATKOVIĆ***
–LAZAR RAKOVIĆ****

Web 2.0 alapú online könyvek¹

Rezümé Az információs-kommunikációs technológiákra épülő információs társadalom megváltoztatva a szakirodalom előállításának, terjesztésének és használatának módját, valós alternatíváit nyújtja a nyomtatott könyveknek. Az olvasói szokások átalakulása visszafordíthatatlanná vált, köszönve többek között a web 2.0 technológiáknak, amelyek immár megtalálták helyüket az egyetemeken is, ahol a web 2.0 technológiák egyik alkalmazási területe és megnyilvánulási formája a wikipédia. A munka a web 2.0 technológiákkal foglalkozik, valamint bemutatja a wikipédia létrehozásának pozitív és negatív tapasztalatait.

Kulcsszavak: web 2.0, wikik, kollaboráció, ICT

Abstract *Web 2.0 based online books*

Modern-day information society, based on information and communication technologies, offers real alternatives to printed books, changing the manner of producing, distributing and using literature. The process of transforming reader habits has become irreversible, due to, among other things, omnipresent Web 2.0 technologies, which have also found their place and role at universities. One of the forms of their use at universities is wiki-textbooks or wikibooks. This article gives an overview of positive and negative experiences related to creating wikibooks.

Key words: Web 2.0, wikis, collaborations, ICT

Bevezetés

Az analógról a digitálisra való áttérés nemcsak műszaki területen zajlik, hanem a társadalmi-gazdasági szférában is, ahol a kialakuló kapcsolatok ma már jelentős mértékben hálózati felépítésűek. A villámgyorsan fejlődő információs-kommunikációs technológia (ICT) és az internet elterjedése kiváltotta globális változások (szerencsére) nem kerültek el az oktatást sem. A tudáselsajátítás olyan új módjai jelennek meg, amelyek szükségessé teszik az analóg, formális, hagyományos, intézményesített oktatási rendszertől való eltávolodást, és a virtuális közösségek együttműködéséből létrejövő digitális, virtuális térbe való belépést. A blogok, a wikik, a multimédiás fájlok megosztására szolgáló honlapok létrejötte, a közösségi hálózatok tagjainak csoporton belüli interakciója az elmúlt években újradefiniálta a kreativitást, újfajta viszonyt alakítva ki a tudáshoz, a tudás elsajátításához, az iskolához.

A munka a wikirendszereknek az egyetemi oktatásba való bevezetésének pozitív és negatív aspektusait vizsgálja, elsősorban a wikipédia létrehozásán keresztül.

* Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Ügyviteli Informatika és Kvantitatív Módszerek Tanszék, egyetemi docens.

** Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Ügyviteli Informatika és Kvantitatív Módszerek Tanszék, egyetemi rendes tanár.

*** Az Újvidéki Egyetem Közgazdasági Kara IT szektorának vezetője.

**** Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Ügyviteli Informatika és Kvantitatív Módszerek Tanszék, tanársegéd.

¹ A munka az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán 2012. szeptember 27. és 29. között tartott „Könyv – Kommunikáció – Kompetencia” nemzetközi konferencián hangzott el.

1. A netgeneráció

Az elmúlt tizenöt évben az ICT fejlődését elsősorban a digitális technológia erős terjedése jellemzi. A digitális technológia döntő hatással volt az ún. netgenerációra, azokra a gyerekekre, akik számítógépekkel, videojátékokkal, mobiltelefonokkal stb. körülvéve nőnek fel, és köszönve a digitális és hálózati technológiák állandó jelenlétének az életükben, könnyedén, játékon keresztül, természetes módon és ösztönösen elsajátítják az információs-kommunikációs technológia használatát, és ezt a képességüket magas szintre fejlesztik (Dede 2005). Prensky (2001) és Frand (2000) álláspontjai nyomán, és a netgenerációt a kommunikáció és az együttműködés szempontjai alapján vizsgálva Siron (2008) és Metros (2008) megállapítják, hogy a több feladat egyidejű végzése (multitasking), az interakció, a hálózatba kötöttség és az online kollaboratív környezet használata a netgeneráció fő jellemzői. Tekintve, hogy netgenerációnak az 1982 után születetteket tekintjük (Sandars-Morrison 2007), megállapíthatjuk, hogy a mai egyetemi hallgatók is a netgeneráció tagjai.

Figyelembe véve Tapscott (2009) álláspontját, Jones (2012) azt mondja, hogy a netgeneráció oktatásának elsősorban a korszerű információs-kommunikációs technológia által lehetővé váló kollaborációra kell épülnie. Ugyanezt állítják Saadé, Morin és Thomas (2012:1608) is akkor, amikor elsősorban a web 2.0 technológiára hivatkozva amellezt érvelnek, hogy a mai hallgatókat jobban be kell vonni a tanítási folyamatokba azért, hogy fejlődhessen többek között a kritikai gondolkodásuk, mivel a későbbiekben ebből a képességükből nemcsak az oktatás, hanem a gazdaság is hasznot húz majd.

2. Web 2.0

A web 2.0 fogalom értelmezéseinek többsége szerint a web 2.0 második generációs www, amely a web 1.0-gyel szemben az aktív részvételre, a kollaborációra, az ötletek és ismeretek megosztására fekteti a hangsúlyt, amellyel Dybwad (2005) szerint megvalósul a „kollaboratív remixabilitás”, amely alatt a (megosztott) ismeretek rekombinációját érti, minek eredményei az új ötletek, formák.

Bizonyos álláspontok szerint (Attwell 2010, Hart 2001) a web 2.0-es applikációknak és szolgáltatásoknak köszöhetően Ivan Illichnek az „iskolátlanításról” (deschooling) (Jurić 2011) és a „tanuló hálózatokról” (learning webs) szóló elméletei ma már kevésbé tűnnek radikálisnak, különösen a XXI. századi tudásalapú gazdaság keretein belül (Robertson 2005).

Azon néhány kulcsfontosságú idea közül, melyekről Anderson (2007) azt állítja, hogy kiváltották a web 2.0 applikációk elterjedését, e munka szempontjából azok fontosak, amelyek a tömegek bölcsességére és a participáció architektúrájára vonatkoznak.

A tömegek bölcsessége (Wisdom of Crowds) elvének alapja az az álláspont, mely szerint egy probléma javasolt megoldása kollektív jellegű, nem kapcsolható

a csoportot alkotó egyének valamelyikéhez, és jobb attól a megoldástól, amelyet a csoport legintelligensebb tagja adna.

A *participáció architektúrája* (Architecture of Participation) szerint web 2.0 technológiára épülő szolgáltatásnak könnyen használhatónak kell lennie, mert ezáltal válik lehetővé a tömeges használat. A tömeges részvétel ugyanakkor hozzájárul a web 2.0 technológiára épülő szolgáltatások minőségi javulásához.

2.1. A wikik

A wiki a web 2.0 technológia egyik legkedveltebb applikációja. Eide és Eide (2005) a wikik oktatói potenciálját kutatva megállapították, hogy a wikik elősegítik a kritikai, analitikus, kreatív, intuitív és asszociatív gondolkodásmódot, valamint igen hatásosak az információmegosztásban. Godwin-Jones (2003, 15) szerint a wikik az oktatásban elsősorban úgy jelennek meg, mint állandóan bővülő tudástárak, Kokkonaki (2009) pedig kiemeli, hogy a wikik lehetővé teszik, hogy a hallgató mint egyén a tanulás során megőrizze identitását, ugyanakkor fejlesztve a csapatmunkás képességeit.

Karasavidis (2010b) szerint a wikik nagy e-tanulási kihasználtságainak okai a következők:

- Használatukhoz nincs szükség különleges operációs rendszerekre vagy applikációs szoftverre, elegendő egy webkereső.
- Egy wiki létrehozásához viszonylag kevés technikai ismeret szükséges.
- A wikik különböző szolgáltatásokat nyújtanak: pl. követik a változtatásokat, összehasonlítják a különböző változatokat, visszaállíthatók egy korábbi verzióra (rollback).
- A wikikben lehetőség van asszociatív hiperlinkek létrehozására, amelyek révén a felhasználó maga döntheti el, mely linkeket követi.
- A wikik lehetővé teszik az önálló munkát, a kollaborációt, kommunikációt, evaluációt.
- A wikik támogatják pl. a kollektív tanulást, a tudásbázisok kollektív generálását, a hallgatók együttműködésének fejlesztését, az online oktatást és osztályozást, a kollaboratív írást, wikipediák létrehozását stb.

3. Nyomtatott könyvek és e-könyvek

Az utóbbi években egyre nő az elektronikus formában létrehozott és terjesztett könyvek eladása, és csökken a nyomtatott könyvek utáni kereslet. Az Egyesült Államok könyvpiacára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy 2008 óta az e-könyvek eladása évente megháromszorozódik, miközben a nyomtatott könyvek eladása folyamatosan csökken (Wollman 2011, Ludwig 2011, Gabbatt 2011). A Forrester Research kutatásai szerint 2015-ig a e-könyvek eladása előreláthatólag 3 milliárd dollár jövedelmet fog hozni (Ludwig 2011). Ugyancsak a Forrester Research mutatott rá egy érdekes gazdasági számításra is: egy átlagos nagyságú

e-könyvolvasóra 1500 e-könyv fér rá, s ez az 1500 e-könyv kb. 15000 dollárba kerül, ugyanakkor 1500 nyomtatott könyvért kb. 39000 dollárt kell fizetni, valamint biztosítani kell egy 37 méter hosszú könyvespolcot is. Ugyanez a szerző (Ludwig 2011) hozzáteszi, hogy az Egyesült Államokban évente több mint két milliárd könyvpéldányt, 350 millió folyóiratpéldányt és 24 milliárd újságpéldányt nyomtatnak, aminek során kb. 60 millió tonna papírt használnak fel.

A kiadványok nyomtatásához kapcsolódó gazdasági érdek tehát nagyon fontos tényező, amire természetesen nem immunis az egyetemi tankönyvkiadás sem, melynek meghajtó ereje a nem kis jövedelem, amelyet szét kell osztani a szerző és a hallgató között megjelenő szerkesztők, kiadók, nyomdák, terjesztők, a tantervek írói között (Ravid–Yorad–Sheizaf 2008). Ebben az értelemben az e-tankönyvek kifizetődőbbek (legalábbis így tűnt): nincsenek nyomtatási költségek, a terjesztés költségei minimálisak, a fennmaradt példányoknak gyakorlatilag nincsenek költségei, és ugyanakkor az e-könyvek részben vagy teljes egészében kinyomtathatók (Ravid–Yorad–Sheizaf 2008). Azonban megjelentek ellentétes vélemények is, amelyek rámutatnak azokra a költségekre, amelyek a nyomtatott könyvek esetében nem jelennek meg: hardverköltségek (e-könyvolvasó), a szoftverek új változatainak költségei, az esetleg elvesztett hardver pótlása stb. Továbbá (még) nincs meg minden könyv elektronikus formában, amiből arra lehet következtetni, hogy az e-könyv inkább kiegészítő opció, mintsem helyettesítése a nyomtatott könyvnek (Lin–Sajjapanroj–Bonk 2011).

Ha léteznek is az e-könyvek létjogosultságával kapcsolatban kételyek, úgy tűnik, hogy nincs vita a következőkben: az e-tankönyvek szöveg, grafika, videó és más formátumú frissített, aktuális információkat, könnyen kereshető fogalomtárakat, különböző jegyzetíró eszközöket tartalmaznak, valamint lehetővé teszik a gyors keresést, a szöveg megjelölését, az elektronikus kommentárok bevitelét. A hordozható e-könyvolvasónak köszönve a hallgató nagy számú könyvet vihet magával, mégis amint azt Miners (2009) mondja, az Egyesült Államokban megkérdezett hallgatók 75%-a még mindig a nyomtatott könyveket részesíti előnyben.

4. Wikitankönyvek

A wikitankönyv sajátos hibrid: a wiki-technológia segítségével íródik, a nyomtatott és az e-tankönyvek, valamint a klasszikus wikik jellemzőit is magukon hordozza, s mindez azért, hogy egyesítse ezen kiadványtípusok előnyeit, és kiküszöbölje hátrányait. Habár a wikitankönyvek még nem tekinthetők „érett” tankönyveknek, ennek ellenére a klasszikus és az e-tankönyvek (potenciális) alternatívájaként tekinthetünk rájuk (Ravid–Yorad–Sheizaf 2008, 1916).

A wikitankönyvek nagyobb hangsúlyt kívánnak fektetni a hallgatók együttműködésére, a P2P kollaborációra, az olyan tantervekre, amelyek középpontjában már nem a tanár áll, hanem a hallgató. Eközben az elérhető (általában ingyenes) digitális és más források felhasználásával a hallgatók is részt vesznek a tudás generálásában. Ebben a helyzetben módosulnak a tanulás elsődleges céljai:

a memorizálási képesség és a tényszerű ismeretek megszerzése helyett a kritikai ítélethozatal, a döntéshozatal, az ismeretek és képességek szintetizálása válik fontossá (Lin–Sajjapanroj–Bonk 2011, 327–328).

A wiki-technológiák elsajátításával minőségi változások fognak történni az oktatásban, tény azonban, hogy a wiki-technológiákhoz fűződő elvárások mind-ehdig nem valósultak meg teljes mértékben, amit az alábbiakban röviden összefoglalt kutatások is alátámasztanak.

A vizsgált kutatások (Karasavvis 2010a, Wheeler–Wheeler 2009, Wheeler–Yeomans 2008, Cole 2009, Ma-yuen 2008, Ravid–Yorad–Sheizaf 2008, Elgort–Smith–Toland 2008, Rick–Guzdial 2006) közös jellemzője az a megállapítás, hogy a wikipediacikkek létrehozása jelentős erőfeszítést igényel a hallgatóktól és az előadóktól egyaránt. A hivatkozott kutatások a wikipediacikkek alábbi előnyeiről is beszámolnak:

- Minthogy tisztában vannak azzal, hogy munkájuk nyilvánossá válik (legalább a csoporton belül) a hallgatók fokozottabban motiváltak, hogy minőségesebb tartalmakat hozzanak létre.
- A wikipediacikkek létrehozása jó hatással volt a csoportmunkára, a kollaborációra, a tudás megosztására.
- A mások hibáinak kijavításáért kiosztott kreditpontok ösztönözték a hallgatókat arra, hogy elolvassák a wikipediacikkek azon részeit is, amelyeket egyébként nem olvastak volna el.
- A wikipediacikkek létrehozása a tananyag jobb ismeretét hozta magával.
- Az előadók szorosabb együttműködést alakítottak ki a hallgatókkal mint egyénnel, de a csoportokkal is.
- A hallgatók tisztában lettek azzal, hogy övék a felelősség azon döntéseikért, melyek arra vonatkoztak, hogy milyen ismereteket hagyjanak benn a wikipediacikkekben és melyeket hagyják ki.
- Azok a hallgatók, akik részt vettek a wikipediacikkek készítésében, jobban teljesítettek a vizsgán (1. táblázat).

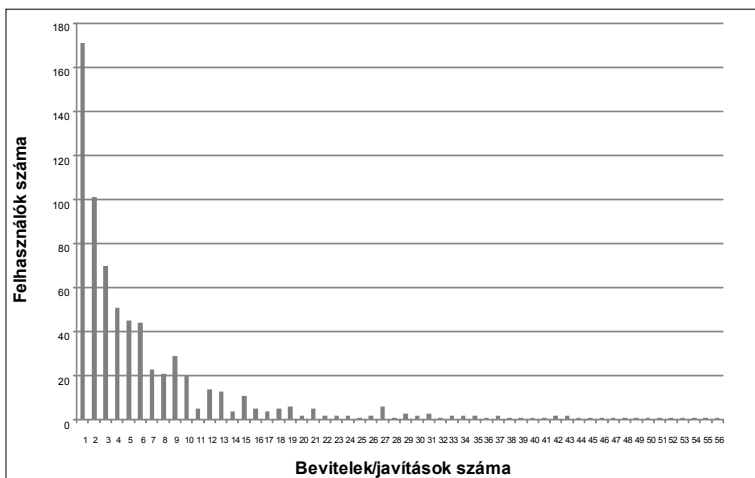
1. táblázat. Vizsgajegy (Ravid–Yorad–Sheizaf 2008, 1920)

Csoport száma	Részt vett-e a wikipediacikkek készítésében?	Átlagosztályzat
1	Nem	71,82
	Igen	70,55
2	Nem	67,72
	Igen	70,93
3	Nem	56,34
	Igen	65,07
4	Nem	51,97
	Igen	56,61

Érdekes Karasivvidis (2010a) hozzáállása, aki a wikipédia-tananyagot olyan eszközként vizsgálta, amely újítást visz a meglévő, bejáródott rendszerbe, de ezzel természetesen konfliktusos helyzeteket, ellentmondásokat és súrlódásokat vált ki. A szerző szerint a wikipédia megváltoztatta a megszokott, hagyományos oktatást, illetve a hallgatók hagyományos tevékenységeit, feszültségeket okozva ily módon. Az idézett tanulmányok inkább a felmerülő problémákra mutattak rá, mintsem az előnyökre:

- nehezen koordinálható tevékenységek,
- nehezen betartható határidők,
- a hallgatók szkeptikussága afelé, hogy a wikipédia létrehozásába fektetett munkájukat megfelelő számú kreditponttal jutalmazza,
- a wikipédia nem kielégítő ismerete kiváltotta frusztráltságot,
- a hallgatók azon törekvése, hogy valamilyen módon levédessék saját ötleteiket (a wikipédia azon részeit, amelyeken ők dolgoztak), ignorálva egyúttal kollégák hozzájárulását,
- a wikipédia nyilvános hozzáférhetősége kiváltotta félelem (ez azonban egyúttal motiváló tényező is),
- a várakozásokkal ellentétben az altruizmus nem igazán jelent meg a hallgatók között,
- csak viszonylag kisszámú hallgató járult hozzá szignifikánsan a wikipédia létrehozásához,
- a hallgatók inkább választják a kisebb osztályzatot, mintsem hogy használják a wikipédiát és részt vegyenek a kollaborációban,
- a hallgatók előnyben részesítik az individuális munkát az online együttműködéssel szemben,
- a hallgatók nincsenek megelégedve a wikipédiával és a kollaboratív írással,
- a hallgatók véleménye szerint jobb osztályzatot kaptak volna, ha önállóan dolgoztak volna,
- egy bizonyos idő múlva megszűnt a hallgatók hozzájárulása a wikihez,
- a hallgatók szerint a wikipédia létrehozása nagyon időigényes feladat, de írás, adatbevitel, olvasás stb. szempontjából sem egyszerű,
- plágium megjelenése: a copy-paste művelet megszokott módja lett a wiki „töltésének”,
- a hallgatók a wikipédia belüli korlátozott kommunikációs lehetőségekre panaszkodtak,
- a tanteremben voltak élénk viták, de a wikipédia belülről, tehát online, nem,
- a wikipédia készítése inkább a konkurenciát erősítette a hallgatók között, mintsem a kollaborációt,
- a hallgatóknak fenntartásaik voltak a maguk által készített fogalomdefiníciókkal kapcsolatban,

- a hallgatók annak ellenére nem szívesen javították, egészítették ki a kollégáik által bevitt szövegeket, hogy konstruktív ötleteik voltak,
- a hallgatók hajlandók voltak felelősséget vállalni a saját szövegeikért, de nem a másokéért; emiatt jelentős számú hallgató azt kérte, hogy a vizsgakérdések azokra a szövegekre vonatkozzanak, amelyeknek ők a szerzőik, a mások által készítettekből ne legyenek kérdések,
- a szövegek nem kiegyenlített minősége: a felületesen megírt szövegek általában a copy-paste művelet eredményei; az ilyen szövegek sokkal hosszabbak azoktól a szövegektől, amelyek alapos kutatómunka eredményei,
- a hallgatók ahhoz szoktak, hogy domináns elméletre/ötletre épülő, elismert szakemberek által írt, irányadó tankönyvekből tanuljanak – a hallgatók által írt wikitankegyveket nem tekintették autoritatívnak,
- a hallgatók aggódtak amiatt, hogy a wikitankegyvben előforduló hibák, hiányosságok kihatással lesznek az osztályzatukra,
- a hallgatók vizsgára nem szívesen készültek wikitankegyvből,
- a hallgatók azokat a témákat tekintették könnyebbeknek, amelyekről hallottak órán, és nehezebbeknek azokat, amelyekkel nem foglalkoztak órán, így alapos kutatást, anyaggyűjtést igényeltek.

1. ábra. A bevételek/javítások számának megoszlása (Ravid–Yorad–Sheizaf 2008, 1918)

A wikitankegyvek létrehozása során felmerülő és a releváns szakirodalom által összegyűjtött pozitív és negatív jelenségek elemzésének eredményeként az idézett szerzők a következő javaslatokat és ajánlásokat fogalmazzák meg:

- a hallgatókat alaposan fel kell készíteni a wikirendszerek használatára, több időt adva nekik arra, hogy megszokják az új médiumot,
- biztosítani kell nekik a szakmai támogatást mind a wiki-képességek elsajátításához, mind a szintről szintre haladáshoz,

- definiálni kell a részvétel szabályait, világosan közölni őket a hallgatókkal, valamint megkövetelni a netikett maradéktalan betartását,
- az oktatónak meg kell értetnie a hallgatókkal, hogy a wikipédia tartalom létrehozásának természetes velejárója a revízió, elvégzése pedig nem jelenti azt, hogy az eredeti szöveg rossz volt,
- a wikipédia könyv készítésének első lépéseként a hallgatóknak oda kellene adni a tervezett fejezetek listáját.

Záró gondolatok

A blogok, wikik, multimédiás fájlmegosztók, közösségi oldalak stb. kihívás elé állították az oktatási rendszert. A web 2.0 technológiáknak az egyetemi oktatási rendszerbe való beépítésének egyik módja a wikipédia rendszerek segítségével előállított ún. wikipédia könyveken keresztül történhet. Annak ellenére, hogy ezek a rendszerek még viszonylag kezdetlegesek, a kutatások szerint nagy potenciállal rendelkeznek elsősorban a kollaboratív tanulás és a kollaboratív tudás generálása terén, ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy e téren sok még a tisztázatlan kérdés. A munka a releváns szakirodalom által bemutatott kutatások eredményei alapján összegzi a wikipédia könyvekkel kapcsolatos pozitív és negatív hallgatói véleményeket, valamint megfigyelt hiányosságok kiküszöbölésére tett javaslatokat és ajánlásokat.

IRODALOMJEGYZÉK

- Alabaster, J. 2011. november 3. eBooks vs. Print Books. Letöltve 2012. július 1-én: http://www.pcworld.com/article/243129/ebooks_vs_print_books.html
- Anderson, P. 2007. február. *What is Web 2.0? Ideas, technologies and implications for education*. Letöltve 2010. szeptember 2-án: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.108.9995&rep=rep1&type=pdf>
- Attwell, G. 2010. március 8. Rethinking school: Ivan Illich and Learning Pathways. Letöltve 2011. január 18-án: <http://www.pontydysgu.org/2010/03/rethinking-school-ivan-illich-and-learning-pathways/>
- Cole, M. 2009. Using Wiki technology to support student engagement: Lessons from the trenches. *Computer & Education*: 141-146. o.
- Dede, C. 2005. Planning for Neomillennial Learning Styles: Implications for Investments in Technology and Faculty. In: D. G. Oblinger, & J. L. Oblinger (Eds.), 2003. *Educating the Net Generation*. EDUCASE. 1-22.
- Dybwad, B. 2005. Approaching a definition of Web 2.0. Letöltve 2010-ben: <http://socialsoftware.weblogsinc.com/2005/09/29/approaching-a-definition-of-web-2-0/>
- Eide, F. – B. Eide 2005. március 2. *Brain of the Blogger*. Letöltve 2010. szeptember 28-án: <http://eideneurolearningblog.blogspot.com/2005/03/brain-of-blogger.html>
- Elgort, I. – A. G. Smith – J. Toland 2008. Is wiki an effective platform for group course work? *Australasian Journal of Educational Technology*. 24/2: 195–210. o.
- Frand, J. 2000. The information mindset: Changes in students and implications for higher education. *EDUCASE Review* 35/5: 15-24. o.
- Gabbatt, A. 2011. május 19. Amazon and Waterstones report downloads eclipsing printed book sales. Letöltve 2012. július 1-én: <http://www.guardian.co.uk/books/2011/may/19/amazon-waterstones-ebook-sales>

- Godwin-Jones, R. 2003. május. Blogs and Wikis: Environments for On-line Collaboration. *Language Learning & Technology* 7/2: 12–16. o.
- Hart, I. 2001. Deschooling and the Web: Ivan Illich 30 Years On. *Educational Media International* 38/2&3: 69–76. o.
- Jones, C. 2012. Networked Learning, Stepping Beyond the Net Generation and Digital Natives. In L. Dirckinck-Homfeld - V. Hodgson - D. McConnell (Eds.), 2012. Exploring the Theory, Pedagogy and Practice of Networked Learning. Chester: Springer Science+Business Media. 27–41. o.
- Jurić, H. 2011. december 2. Sloboda i obrazovanje. Letöltve 2012. július 5-én: <http://kontra-punkt.info/sloboda-i-obrazovanje>
- Karasavvidis, I. 2010a. Understanding Wikibook-based Tensions in Higher Education: An Activity Theory Approach. *E-Learning and Digital Media* 7/4: 386–394. o.
- Karasavvidis, I. 2010b: Wiki uses in higher education: exploring barriers to successful implementation. *Interactive Learning Environments* 18/3: 219–231. o.
- Kokkinaki, A. D. 2009. The potential use of Wikis as a tool that supports collaborative learning in the context of Higher Education. *m-ICTE2009 V International Conference on Multimedia and ICT in Education*. Badajoz: FORMATEX. 1119–1123. o.
- Lin, M. F. G. – S. Sajjanroj – C. J. Bonk 2011. Wikibooks and Wikibookians: Loosely Coupled Community or a Choice for Future Textbooks? *IEEE Transactions of Learning Technologies* 4/4: 327–339. o.
- Ludwig, S. 2011. november 10. Print is dying: E-readers start slaughtering print book sales. Letöltve 2012. július 1-én: <http://venturebeat.com/2011/11/10/print-is-dying-e-readers-start-slaughtering-print-book-sales-infographic/>
- Ma, W. W. – A. H. Yuen 2008. News writing using wiki: impacts on learning experience of student journalists. *Educational Media International* 45/4: 295–309. o.
- Metros, S. E. 2008. Educase. Letöltve 2012. június 17-én: <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/MWR08046.pdf>
- Miners, Z. 2009. augusztus 25. A Kindle for Every Student. Letöltve 2011. január 15-én: <http://www.usnews.com/education/articles/2009/08/25/a-kindle-for-every-student>
- Prensky, M. 2001. október 5. Digital natives, digital immigrants. Letöltve 2012. május 10-én: <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>
- Ravid, G. – K. M. Yorad – R. Sheizaf 2008. Wikibooks in higher education: Empowerment through online distributed collaboration. *Computers in Human Behavior* 2008/24: 1913–1928.
- Rick, J. – M. Guzdial 2006. Situating CoWeb: a Scholarship of Application. *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning* 1/1: 89–115. o.
- Robertson, S. L. 2005. Re-imagining and rescripting the future of education: global knowledge economy discourses and the challenge to education systems. *Comparative Education* 41/2: 151–170. o.
- Saadé, R. G. – D. Morin – J. D. Thomas 2012. Critical thinking in E-learning environments. *Computers in Human Behavior* 28: 1608–1617. o.
- Sandars, J. – C. Morrison 2007. március. What is the Net Generation? The challenge for future medical education. Letöltve 2012. június 1-jén: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17701615>
- Siron, J. 2008. november. Educating Today's Students Using Social Networking Technologies. Using Facebook, YouTube, Blogs, Wikis, Google Docs and other Web 2.0 Technologies in Classroom. The Center for Instructional Delivery. St. Francis: University of St. Francis.
- Tapscott, D. 2009. Grown up digital: How the Net generation is changing your world. New York: McGraw-Hill.
- Wheeler, S. – D. Wheeler 2009. Using wikis to promote quality learning in teacher training. *Learning, Media and Technology* 34/1: 1–10. o.
- Wheeler, S. – P. Yeomans – D. Wheeler 2008. The good, the bad and the wiki: Evaluating student-generated content for collaborative learning. *British Journal of Educational Technology* 39/6: 987–995. o.
- Wollman, D. 2011. április 15. E-book sales triple year-over-year, paper books decline in every category. Letöltve 2012. június 8-án: <http://www.engadget.com/2011/04/15/e-book-sales-triple-year-over-year-paper-books-decline-in-every/>

A-19 **Acta Academiae Beregsasiensis.** Науковий вісник Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II. – Ужгород: ПоліПрінт, 2012 – 248 с.
ISBN 978-966-2595-29-1

«Acta Academiae Beregsasiensis» є науковим виданням Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Даний том вміщує дослідження угорською, російською та англійською мовами за друге півріччя 2012 року. До випуску ввійшли публікації викладачів та студентів інституту, а також закордонних науковців у сфері мовознавства, літератури, біології, історії, туризму та інформатики.

УДК 001.2

ББК 72

Наукове видання

Acta Academiae Beregsasiensis

Науковий вісник

Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II

2012/2

Том XI, № 2

РЕДАКЦІЯ: *Козут А., Пенцкофер І.*

КОРЕКТУРА: *Г. Варцаба І.*

ВЕРСТКА: *Козут А.*

ОБКЛАДИНКА: *K&P*

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК: *Орос І., Сікура Й.*

Здано до складання 12.11.2012. Підписано до друку 10.12.2012.

Папір офсетний. Формат 70x100/16.

Умовн. друк. арк. 20. Тираж 250.

СП "ПоліПрінт", м. Ужгород, вул. Тургенева, 2.